

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

IX. An Deus operetur nobiscum peccata nostra?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

minum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus, & à senibus prudentiam: auferre cor Principibus terræ, vt errent per devia. &c. Vnde apparet certa destinatione Dei impulsos sc. Assyrios. Et §. 4. Homo iusto Dei impulsu agit, quod sibi non licet. Inst. 3. c. 23. §. 9. Excusabiles peccando &c. suprâ quæst. 6.

SVADET istis. Dominus 2. Reg. 16. Præcepit Semei, vt malediceret Dauid. Et 2. Reg. 24. Commouit Dominus Dauid dicens: Vade, numera Israel & Indam. Ezech. 14. Ego Dominus decepi prophetam illum. Et 2. Thess. 2. Mittet illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio. Pl. 43. Declinasti semitas nostras à via tua. Pl. 104. Conuertit cor eorum, vt odirent populum eius. Ioan. 13. Quod facis fac cito.

AVTOR. DEVS neminem tentat ad malum, minus necessitat.

1. Teste S. Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. Notat tamen S. Aug. l. 2. de consensu Euang. c. 3. duplex genus tentationum, vel ad probandum: Vt Gen. 22. Tentauit Deus Abraham: Vel ad seducendum; sic Iac. 3. Ipse neminem tentat. Imò 1. Cor. 13. Fidelis Deus, qui nõ patietur vos tentari supra id, quod potestis; tantum abest, vt tentatione inducat in casum &c.

2. Deinde, est in Ecclesia Discretio spirituum: 1. Cor. 12. *Diuisiones gratiarum sunt*: At si Deus impellit nos ad bona, & mala, semper existimare possum ex Deo instinctum esse. Sed contra monemur ibidem: *Nolite credere omni spiritui; sed probate spiritus, si ex Deo sint*: Caluino autem bona, mala; vera, falsa perindè inspirantur à Deo: Nihil igitur sensus Scripturæ foret hæreticus: nec verus à falso discerni posset.

DICO AD obiecta. Deus circa hominum peccata facit plura:

1. Non impedit conatum peccare volentium.

2. Negat eis, gratiã destitutis, auxilium speciale contra peccatum.

3. Permissiue finit pronos ad peccandum peccare.

4. Occasionem offert subindè peccandi.

5. Peccata impiorum dirigit ad salutem electorum. Hinc liquent Scripturæ.

QVÆSTIO IX.

An Deus Operetur nobiscum peccata nostras?

CALVINVS ait Inst. 1. c. 17. §. 5. Ego plus concedo, fures. &c. esse diuine prudentie instrumenta. Idem c. 18. §. 1. Ergo, quicquid agitent homines vel Sathan ipse, Deus clauum tenet. Infra. Absolon incesto coitupatru thori polluens, detestabile scelus perpetrat: Deus tamen hoc opus suum esse pronunciat. §. 2. Certè nisi operaretur in mentibus hominum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus. Distinctius declarat Inst. 3. c. 4. §. 2. Omitto hic Vniuersalem Motionem Dei, vnde creatura omnes, vt sustinentur, ita efficaciam quidam agendi ducunt: de illa speciali Actione tantum loquor, quæ in vnoquoque facinore apparet. Hæc hausit ille ex sequentibus: Nam

LVTHERVS ista fadit: Mala opera in impijs Deus operatur. Quæ verba dein Lutherani eraserunt. ZWINGLIVS Serm. de prouid. c. 6. Quando facimus adulterium, homic. &c. Dei opus est motoris, auctoris, impulsoris. MELANCH. Ad Rom. 8. Adulterium Dauidis, & proditio Iudæ ita est proprium opus Dei, sicut conuersio Pauli. Sed hi sententiam verterunt.

SVADET Caluinus istis. Isa. 45. Ego Dominus, & non alter, faciens pacem, & creans malum. Ego Dominus faciens omnia hæc. Vnde Absolonis incestus, erat malum culpæ, & tamen à Deo.

AVTOR. Deus non operatur nobiscum peccata.

1. Sic Scriptura in *Antichristo*, p. 4. q. 7. Quia odit peccata Deus, & peccatores. Quare Esau odio habui: Cur non similiter

milititer dixit: Solem dilexi, & Lunam odio habuit: quærit S. Aug. l. 1. ad Simpl. q. 2. Respondet: Ut intelligamus omnium creaturarum artificem esse Deum: omnis a. creatura Dei bona est, & homo, in quantum homo est creatura; non in quantum peccator. &c. nec odit in homine, nisi peccatum. Non odit Deus Esau hominem; sed odit Deus Esau peccatorem.

2. Ratio: Quia quicquid Deus operatur, id voluntate operatur; at peccata non vult; ergo nec operatur. Itē si Deus in peccato sit agens principale, homo instrumentum; ergo peccatum foret Dei potius, quam hominis: Et homo iniuste puniretur. Hoc negat Calvinus; Cur? Quia *vix cepit id sensus carnis.* Zyvinglius ait, *De hoc Deum interroga; ego ei non fui à consiliis.* Denique peccatum consistit in privatione & defectu: Deus autem non potest in agendo deficere. Calvinus verò putare videtur, quod peccatum consistat in entitate & speciali influxu Dei in illud, quid effectivè producat.

Dico Ad Calvinum, cum Tert. *Malis culpa, & malis pena, suum cuiq; parti desinitus autorem: Malorum quidem peccati, diabolum; malorum verò pena Deū creatorem, qui est mali permissor, quia dominator: non autor, quia non eff. etor.* Proinde prævisa Absolonis mala voluntate placuit uti ad puniendum Davidem; non tamen dedit voluntatem malam, sed permisit. Ita Aug.

QVÆSTIO X.

An Deus simpliciter sit dicendus Autor peccati?

CALVINVS affirmat Inst. 1. c. 18. §. 3. *Iam*

satis apertè ostendi, Deum vocari omnium eorum Auctorem, quæ isti censores volunt otiosorum eius permisso contingere; ut Achabi tyrannidem, incestum Absolonis, conuicium Semei, apostasiam & idolomaniam decem tribuum, incendia Chaldaeorum, parricidium Christi, iudicium iniquum Pilati. &c.

1. IDEM lib. de ar. prad. Negat Deum esse autorem peccatorum.

II. Distingunt verò sic Calvinistæ: Deus est autor furtorum, adulteriorum: &c. sed nō tamen peccatorum: Quod opera ea, quatenus procedunt à Deo, non sint peccata; sed quatenus à mala voluntate promanant; quæ propriè est solius hominis, ut bona Dei: 3. Huius causas ferunt quatuor:

1. Quia natura humana est tota corrupta.

2. Quia Deus non vult peccatum, ut culpam; sed ut pœnam præcedentis peccati.

3. Quia Deus habet finem bonum; homo malum.

4. Quia ait Zyvinglius, Deo non est posita lex; homini est posita; ideò hominis voluntas transgreditur, non Dei.

AUTOR. Deus nequaquam dici autor peccati potest: At iuxta Calvinistas debet. Quia hisce Deus physicè, effectivè, & ut principale agens producit furta, adult. &c. ergo est causa peccati physica, &c. Item qui alium incitat, impellit, necessitat ad peccandum, is moralis est causa & autor primarius: Item, qui vititur instrumento, est operis eo facti primarius autor: Item qui efficaciter procurat, ut quis peccet, is autor peccati est: Hæc talia facit Deus in peccatoribus, iuxta Calvinistas. Ergo,

Dico Ad I. Calvinus ait, Negatque idem. Disputans contra Catholicam Dei permissionem; Affirmat: Differens contra Libertinos, ex Luthero & Caluino natos, Negat seipsum